

## Nr 89.

Av herr **Molin m. fl.**, om skrivelse till Kungl. Maj:t angående ned-sättning av frakten vid transport av svensk frukt m. m.

Den svenska allmänheten konsumerar som bekant årligen stora mängder av äpplen och päron, därom vittnar icke endast det faktum, att den inhemska varan förbrukas inom landet utan fastmer den import av utländsk frukt, som varje år söker sig in över våra gränser. Under år 1922 importerades icke mindre än 6 530 168 kg. äpplen och päron och detta i trots av att nämnda år kunde uppvisa en synnerlig god fruktskörd såväl vad kvantitet som kvalitet beträffar. Siffrorna för 1923 torde tala ett ännu tydligare språk i detta fall. Detta förhållande är ju icke att beklaga, då man vet, att frukten är ett av våra bästa och lämpligaste födoämnen. Men vad man måste beklaga är det förhållandet, att frukten blir den konsumerande allmänheten så dyr, beroende först på de höga fraktsatserna å våra järnvägar och i andra hand på de många mellanhänder, som vilja ha sin förtjänst. Före kriget kunde fruktodlarna i vårt land gott konkurrera med både Tyrolen och Nordamerika, från vilka största delen av den importerade frukten kommer. Nu är detta absolut omöjligt. För närvarande är Sverige, Norge och Danmark i stort sett de enda länder i Europa som köpa utländsk frukt. Enligt beräkningar gick frakten från Tyrolen till Stockholm under 1922 endast till omkring 6 öre per kg. eller ungefär samma pris som mellan Mariefred och Stockholm. Tyrolens frukt torde numera utom tullen endast kosta våra fruktimportörer med frakt högst 20 öre pr kg. och ändock betingar den ett pris i fruktaffärerna på omkring 1 à 2 kr. pr kg. Denna frukt kan möjligen med avseende å utseende överträffa vår inhemska vara men är ovillkorligen underlägsen i kvalitet.

Tack vare statens och hushållningssällskapens hjälp, vilka offrat och offra allttjämt aktningvärda summor till fruktodlingens befrämjande, har intresset för fruktodlingen gått stadigt framåt, och enligt inkomna rapporter till lantbruksstyrelsen från 21 plantskolor hava under 1922 från dessa utlämnats icke mindre än 476 000 äpple- och päronträd till fruktodlarna. Under ovan nämnda år anser man, att 700 000 fruktträd planterats i vårt land. År 1923 kan också säkerligen uppvisa aktningvärda siffror i detta fall.

Det har sålunda gått lätt att få folk att plantera fruktträd i sina trädgårdstäppor, men det har icke varit lika lätt för odlarna att få sälja frukten till rimligt pris, utan har försäljningen blivit på det högsta förlustbringande. Detta förhållande måste ovillkorligen leda till fruktodlingens tillbakagång i betänklig grad, vilket från alla synpunkter är att beklaga. Mången har planterat dessa träd icke blott med tanke på det egna hushållet utan även trott sig kunna få någon kontant inkomst av sitt arbete. Då fruktodlaren efter träget arbete, efter plockning, noggrann sortering och packning bjudes ett pris av 8 à 10 öre pr kg. för prima vara, förstår man, att det icke längre kan verka uppmuntrande. Om nu frukten för konsumenterna betingade ett rimligt pris vid köpet, vore det ju alltid en tröst, men så är ingalunda fallet särskilt för dem, som bo avlägset från de fruktodlande bygderna. Man måste då fråga sig vad närmaste anledningen är härtill, oavsett mellanhänderna. Svaret kan inte gärna bli mer än ett. Orsaken är de höga frakterna å våra järnvägar, vilkas fraktsatser ofta gå till avsevärt högre belopp än varans inköpsvärde. Motivet till dessa orimliga frakter å inhemsk frukt säges betingas av det »järnvägsekonomiska läget, vilket icke inbjuder till några fraktlindringar». Här måste dock något göras, om icke den inhemska fruktodlingen skall gå sin undergång till mötes.

På grund av de klimatiska förhållandena förekommer mycket obetydlig fruktodling norr om Dalälven. Folket häruppe vilja köpa frukt från sydligare delar av landet men kan icke för den höga fraktens skull. Och fruktodlarna å sin sida äro i samma belägenhet. De vilja men kunna icke sälja sin vara till pris, som stå långt under produktionskostnaderna. Visserligen äro många i den lyckliga belägenheten, att frukten kan sändas med båt uppåt norden, då ju frakten blir lägre, men alla fruktodlare bo icke vid kusten.

En nedsättning av frakten till samma kostnad som före 1914 för transport av svensk frukt till trakter norr om Krylbo under tiden 15 augusti—31 december jämte möjlighet att till sådan billigare taxa få frukt transporterad med snabbgående tåg skulle helt säkert bereda ökade möjligheter för tillgodoseendet av behovet av svensk frukt i Norrland. Då varken tull- eller importförbud är den framkomliga vägen, synes den enda rätta lösningen att hjälpa såväl fruktodlarna i mellersta och södra Sverige som konsumenterna i Norrland vara en kraftig beskärning nedåt av fraktsatserna. En sådan fraktnedsättning torde otvivelaktigt medföra en ökad trafik av frukt på Norrland och således å andra sidan medföra ökad vinst för järnvägen: följaktligen uppväga den fraktnedsättning i fraktkostnaden, som här begäres.

På grund av vad här ovan anförts hemställas,

att riksdagen måtte besluta om skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan om nedsättning av frakten till samma kostnad som

före 1914 för transport av svensk frukt till trakter norr om Krylbo under tiden 15 augusti—31 december, dels ock uttala att möjlighet bör beredas att under sagda tid få svensk frukt transporterad med snabbgående tåg till sådan billigare taxa.

Stockholm den 18 januari 1924.

*Carl A. Molin.*

*Ant. Wikström.*

*Edv. Uddenberg.*

*Sven Jönsson.*

*C. A. Svensson.*

*C. O. Johansson,  
Sollefteå.*

*Ivar Österström.*

*B. Corneliussen.*

*C. J. Johansson,  
Upp Mälby.*

*K. Bergström.*

*E. G. Nilsson.*

*Carl Wahlstedt.*

*N. Björk.*

*Fredr. Aarnseth.*

*Eric Björnberg.*

*J. W. Billqvist.*

*Emil Andersson,  
Prästbol.*

*Gust. Pettersson,  
Hällbacken.*

*P. S. Hedlund,  
Häste.*

*Johan Olofsson.*

*Rob. Samuelsson.*

*J. P. Dahln.*

*Verner Hedlund,  
Östersund.*

*Sven Olsson,  
Labbemåla.*

*Fabian Månsson.*

*Aug. Månsson,  
Backa.*

*Aug. Sävström.*

*Ivar Pettersson,  
Stäringe.*

*Ludwig Brännström.*

*Viktor Öhman.*

*A. P. Gustafsson.*

*Karl Magnusson,  
Skövde.*